

Посилання:

Мелько Л. Етнофестиваль «Традиції та сучасність». Методичні рекомендації // Наша Березиня. – 2012. - № 2. – С. 22-24.

Людмила Мелько,

директор департаменту довузівської підготовки

Університету економіки та права «КРОК»,

кандидат педагогічних наук, доцент,

головний редактор журналу, м.Київ

ЕТНОФЕСТИВАЛЬ «ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ»

Методичні рекомендації

«Пізнай свій народ і себе в ньому»
(Григорій Сковорода)

Виховання молоді завжди пов'язане з життям народу та нації. В наш час відкриваються широкі можливості для пошуку шляхів формування духовних основ особистості засобами освіти та культури.

Однією з ефективних форм залучення школярів та молоді до вивчення традиційної культури нашого народу є проведення етнографічних просвітницьких фестивалів.

У системі взаємодії вищої та середньої школи 2 березня 2012 року на базі Університету економіки та права «КРОК» відбувся етнофестиваль «Традиції та сучасність» для учнів шкіл-партнерів університету. Співорганізатором фестивалю став Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара».

У заході взяли участь понад 150 старшокласників із 20 загальноосвітніх навчальних закладів м.Києва та Київської області. Активними помічниками та учасниками фестивалю стали студенти бакалаврату, Коледжу економіки, права та інформаційних технологій, Київського коледжу нерухомості Університету «КРОК».

Пропонуємо розглянути узагальнене положення, основні етапи етнофестивалю та поділитися досвідом проведення подібних заходів.

**ПОЛОЖЕННЯ ТА СТРУКТУРА ПРОВЕДЕННЯ
ЕТНОГРАФІЧНОГО ПРОСВІТНИЦЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ
«Традиції та сучасність»
(далі – Етнофестиваль)**

Мета Етнофестивалю полягає в ознайомленні школярів, молоді з особливостями традиційної культури України, сприянні формуванню особистості на засадах духовних цінностей свого народу, прогресивних національних традицій.

Завданнями Етнофестивалю є:

- ознайомлення учасників заходу з різними аспектами народознавчих характеристик, з елементами матеріальної та духовної культури українського народу, з традиціями та звичаями;
- сприяння формуванню національної самосвідомості, духовних основ особистості, поваги до духовних надбань українського народу, виховання на кращих зразках культурної спадщини;
- розвиток творчого потенціалу особистості, формування вмінь і навичок презентувати творчі роботи.

Учасниками Етнофестивалю можуть бути учні середньої та старшої школи, молодь.

Етапи проведення Етнофестивалю: підготовчий та власне етнофестиваль.

Підготовчий етап:

- пошук співорганізаторів заходу, майстрів народної творчості, обговорення участі у фестивалі;
- зустрічі з представниками загальноосвітніх навчальних закладів, представниками молодіжних організацій; формування команд;
- виконання випереджальних завдань командами-учасниками етнофестивалю.

Характер випереджальних завдань для учасників.

З метою більш глибокого ознайомлення школярів та молоді з традиціями та звичаями українського народу, розвитку їх пізнавальної активності командам-учасникам пропонується підготувати творчі роботи: презентацію та виступ з історії розвитку одного з традиційних ремесел на території України (або на будь-яку обрану загальну тему).

Власне Етнофестиваль:

1. Концертно-презентаційна частина.
2. Секційні засідання (представлення творчих робіт команд-учасників).
3. Майстер-класи з традиційних ремесел України.

Фестиваль проводиться у два етапи. Перший – підготовчий, не менш відповідальний, ніж другий – власне фестиваль. Саме ретельна підготовка до проведення заходу – запорука його успіху.

Насамперед, необхідно визначити учасників та сформувати команди. Такими командами стали учні 8-10-х класів шкіл-партнерів Університету «КРОК», підготовку яких координували вчителі, як правило українознавства, історії, географії або української мови. Була проведена установча нарада для координаторів та сформовано 16 команд.

Надзвичайно важливо, щоб учасники були справжніми дійовими особами фестивалю, а не просто глядачами. Тому кожна команда мала підготувати виступ щодо одного з традиційних ремесел України, тобто – виконати випереджальне завдання. Слід зазначити, що робота в міні-групах сприяє формуванню комунікативних вмінь і навичок особистості творчо працювати в колективі та досягати успіху засобами командної роботи.

Не менш важливою є організація роботи майстер-класів, із залученням майстрів народної творчості. Враховуючи величезний досвід у проведенні подібних заходів, саме Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара» допоміг успішно реалізувати цю частину програми.

Власне етнофестиваль має три частини. *Перша – концертно-презентаційна*, знайомить учасників заходу між собою, з програмою його проведення, організаторами, емоційно налаштовує публіку на позитивне сприйняття дійства.

На відкритті фестивалю прозвучала пісня «Україно моя» у виконанні ансамблю «Калинонька» середньої загальноосвітньої школи №27 м.Києва (керівник Раїса Гринь), відбулося театралізоване дійство «Весняночка-паняночка» фольклорного гурту «Берегинька» м.Києва (художній керівник Надія Буравська, хормейстер Марина Корогода). До учасників заходу звернулись його організатори з вітальним словом.

Важливою складовою етнофестивалів є ретельний підхід до їх змістового оформлення. Бажано організовувати різнопланові виставки, розміщувати ілюстративний матеріал.

Учасникам фестивалю запропонована пізнавальна фотовиставка, де системно були представлені інформаційні та фотоматеріали щодо художніх ремесел України.

Школярі продемонстрували власні вироби: вишивку бісером, ляльку-мотанку, обрядове печиво та ін.

Друга частина фестивалю – це секційні засідання. Команди-учасники мають представити свої творчі роботи у вигляді презентацій та виступів. Для цього необхідно підготувати та оформити аудиторії, налаштувати техніку. Враховуючи вікові особливості, підкреслимо, що виступів (до 15 хвилин) на одній секції має бути не більше п'яти, а теми мають підбиратися різноманітні.

Як показує досвід, для школярів – це дуже відповідальний момент, тим паче, що представлення роботи відбувається не тільки для однолітків, але й для студентів та молоді.

На фестивалі «Традиції та сучасність» команди презентували народну вишивку (Васильківська ЗОШ №3, Бориспільська ЗОШ №6, СЗШ №8, СЗШ №11, СШ №85), писанкарство (Вишнівська ЗОШ №2, Васильківська ЗОШ №3, СЗШ №213), народну іграшку, ляльку-мотанку (Вишгородська гімназія «Інтелект», гімназія «Оболонь», Бучанська ЗОШ №4, СЗШ №27, СЗШ №163, гімназія міжнародних відносин №323), петриківський розпис (гімназія «Діалог»), шкільний етнографічний музей (СЗШ №27), обрядове печиво, народні обереги тощо.

Третя частина фестивалю – майстер-класи з традиційних ремесел України.

Майстер-класи – це унікальна можливість познайомитися з справжніми митцями, приторкнутися до дійства народної майстерності, бути його учасником. Майстер-класи якнайкраще долучають школярів та молодь до народних традицій, істинно знайомлять з традиційною культурою, кращими її надбаннями.

На фестивалі демонструвалися майстер-класи: «Вивчаємо народну вишивку», «Творимо писанку», «Вирізаємо витинанку», «Плетемо із соломки», «Малюємо на склі».

Вишивка – один з давніх і найбільш розповсюджених видів народного декоративно-прикладного мистецтва України. Основна її функція – оздоблення одягу і тканин для обладнання житла. Майстер-клас «Вивчаємо народну вишивку» проводив майстер Мельничук Юрій – заступник генерального директора з науково-фондової роботи Музею Івана Гончара.

Писанка – чисте гладкофарбоване або оздоблене візерунками яйце, яке з давніх часів в Україні набуло символічного релігійно-обрядового значення. Писанкарство з давніх часів розповсюджене на території України. Майстер-клас «Творимо писанку» продемонстрували майстрині Степанченко Олена та Коваленко Вікторія, співробітниці Музею Івана Гончара.

Витинанки – це сюжетні та орнаментальні прикраси житла, вирізані з білого й кольорового паперу; один із видів українського народно-декоративного мистецтва. Майстер-клас «Вирізаємо витинанку» провела майстриня Рак Світлана, член Національної Спілки майстрів народного мистецтва України.

Художнє плетіння – це виготовлення господарсько-побутових та художніх виробів з різноманітної природної сировини: лози, соломи, рогами та ін. Одне з найдавніших ремесел України. **Соломоплетіння** – одне з найдавніших народних ремесел, яке надзвичайно розповсюджене на території України. Майстер-клас «Плетемо із соломки» продемонструвала майстриня Білай Ірина, член Національної Спілки майстрів народного мистецтва України.

Живопис на склі у світі має давні традиції, але в Україні поширився в ХІХ ст. переважно в Західних регіонах, зокрема, на Буковині, Галичині, Гуцульщині, Закарпатті. На сьогодні у техніці розпису на склі працює небагато митців. Майстер-клас «Малюємо на склі» провів майстер Рак Володимир, співробітник Музею Івана Гончара.

Етнофестиваль викликав великий інтерес школярів та студентства до традиційних ремесел, продемонстрував можливість проводити подібні заходи у спільному тандемі вищої та середньої школи, музею як осередку народознавчих надбань, майстрів народної творчості.

У загальній скарбниці світової культури кожна нація і кожний народ є самостійним феноменом у своїй неповторності. Проведення народознавчих просвітницьких заходів є важливою складовою виховання молоді на кращих зразках багатовікових історико-культурних традицій, формування національної самосвідомості особистості.